

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina

CANTON SARAJEVO
Ministry of Health

Broj: 10-05-8345-79/19
Sarajevo, 10.05.2019. godina

SKUPŠTINA KANTONA SARAJEVO
-Služba za skupštinske poslove-

PREDMET : Odgovor na zastupničku inicijativu

Zastupnica Bilsena Šahman je na Šestoj radnoj sjednici Skupštine Kantona Sarajevo, održanoj dana 26.03.2019. godine, u okviru tačke Dnevnog reda „Zastupnička pitanja, inicijative i odgovori“, a u skladu sa Poslovníkom Skupštine Kantona Sarajevo, pokrenula zastupničku inicijativu “da se na području KS pokrenu aktivnosti radi osiguranja preventivnih programa u oblasti upotrebe kanabisa i nargile”.

U vezi sa pokrenutom zastupničkom inicijativom dostavljamo slijedeći:

ODGOVOR

Ministarstvo zdravstva Kantona Sarajevo je dana 16.04.2019.godine dostavilo predmetnu inicijativu JU Zavod za bolesti ovisnosti Kantona Sarajevo, te zatražilo mišljenje o istom.

Dana 06.05.2019. godine, ustanova je dostavila odgovor (akt broj 0202-525/19 od 03.05.2019. godine), koji Vam dostavljamo u prilogu akta na detaljno upoznavanje.

Također, želimo istaći da će ovo ministarstvo u narednom periodu u okviru svojih nadležnosti pokrenuti aktivnosti na uspostavljanju preventivnog programa u oblasti upotrebe kanabisa i nargile.

S poštovanjem,

Pripremio:

Mr.sci Amra Hadžimuratović Čustov
Stručni saradnik za zdravstvenu zaštitu

Kontrolisao:

Dr Alma Kadić - Pomoćnica ministricе

Kontrolisao:

Amra Isić, dipl.pravnica - Sekretar ministarstva

web: <http://mz.ks.gov.ba>
e-mail: mz@mz.ks.gov.ba
Tel: + 387 (0) 33 562-104,
Fax: + 387 (0) 33 562-243

Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1

JU Zavod za bolesti ovisnosti
Kantona Sarajevo

Broj protokola:0202-525/19
Sarajevo, 03. 05. 2019.

Stručno Vijeće Zavoda

Ministarstvo zdravstva
Kantona Sarajevo
n/r ministrice Prof. dr sci med. Amela Sofić

Organizaciona jedinica		Broj prijete	
10	05	8345	

Predmet: Odgovor na zastupničku inicijativu Bilsene Šahman da se na području KS pokrenu aktivnosti radi osiguranja preventivnih programa u oblasti upotrebe kanabisa i nargile

Poštovani,

Odgovarajući na Vaš dopis broj 10-05-8345-79, od 16.04.2019.godine (zaprimljen 29.04.2019.), koji se odnosi na pitanje uvažene zastupnice u Skupštini Kantona Sarajevo gđe Bilsene Šahman obavještavamo Vas slijedeće:

Preparati kanabisa spadaju u psihotropne supstance, sa adiktivnim osobinama, što znači da su to supstance koje mijenjaju psihičke funkcije kod čovjeka, a kod duževremene prekomjerne upotrebe mogu da izazovu psihičku zavisnost, odnosno dovode do razvijanja bolesti ovisnosti.

Nargila, šiša (shisha), hookah, ili hubbly-bubbly je orijentalna vodena lula, koja ima dugačko savitljivo crijevo putem kojeg do konzumenta dolazi ohlađen duhanski dim koji je aromatiziran dodatkom nekog suhog voća ili aromama nekih biljaka.

Zdravstvene štete proizlaze iz toksičnih efekata dima tamnog duhana i karbon monoksida koji je prisutan kod pušenja nargile u značajno većoj količini od količine koja se apsorbuje pušenjem obične cigarete duhana. **Jedna doza nargile je srazmjerna istovremenoj upotrebi 20 cigareta duhana.**

Duževremenom konzumacijom nargile, razvija se najčešće psihička zavisnost, a vremenom može da se razvije i fizička zavisnost (kao kod nikotinske ovisnosti) uz sve simptome bolesti ovisnosti.

U dosadašnjoj praksi, a zbog štetnih efekata na zdravlje, preparati kanabisa se nisu koristili u medicinske svrhe, a u skladu sa odredbama Zakona o sprečavanju i suzbijanju zloupotrebe opojnih droga (Službeni Glasnik BiH, br. 8/2006)

Medicinska primjena marihuane poznata je u svijetu već duže vrijeme kao pomoćno sredstvo u tretmanu mnogih teških bolesti (multipla skleroza, glaukom, AIDS, karcinom, epilepsija, hronična neuropatska bol i dr.).

To znači da postoji opravdanost legalizacije kanabisa samo u medicinske svrhe i za tačno određene indikacije, ali pod uslovima koji su regulisani općim zakonskim propisima, posebnim zakonskim propisima i odobrenjem Agencije za lijekove BiH, pozivajući se na rezultate istraživačkih studija koji idu u prilog navedenom.

Da bi se marihuana legalizirala u medicinske svrhe, potrebno je pokrenuti izmjene i dopune više zakona i pravilnika, uključujući Listu 1 zabranjenih psihotropnih supstanci, na kojoj se kanabis nalazi i Listu 4 (dozvoljena upotreba kanabisa u industrijske svrhe, samo ako sadržaj THC u suhoj tvari ne prelazi količinu od 0,2 %).

Pored toga, potrebno je izmijeniti propise u oblasti farmaceutske djelatnosti, koji se neposredno vezuju za važeće Esencijalne Liste lijekova (iste treba dopunjavati odobrenim novim lijekovima koji su prošli svu potrebnu stručnu i zakonsku provjeru, kako bi ih ljekari porodične/obiteljske medicine mogli propisivati).

Također, ovaj lančani formalno-pravni proces, koji uključuje postupak legalizacije kanabisa u medicinske svrhe, **nije moguće provesti bez istovremenog postupka dekriminalizacije**, a što zahtjeva izmjene Krivičnog zakona (po sadašnjem KZ nije dozvoljeno posjedovanje marihuane za ličnu upotrebu; a svaka, pa i najmanja količina se tretira kao krivično djelo).

Programi prevencije

Prevencija bolesti, kao imperativ svake javno-zdravstvene djelatnosti, svakako je posebno važna u oblasti zloupotrebe psihoaktivnih supstanci, zbog toga što savremeni trendovi konzumiranja navedenih supstanci uopće, a naročito u populaciji mladih, poprimaju zabrinjavajuće razmjere.

Za domen primarne prevencije, odnosno „kontrolu bolesti u području u kojem bolest još ne postoji“ (po definiciji), neophodno je provesti tzv. javnu edukaciju, s ciljem informisanja stanovništva o štetnostima djelovanja kanabisa i nargile. Za ovaj nivo primjenjivi su programi edukacije đaka u osnovnim i srednjim školama, kako se navodi u inicijativi zastupnice Bilsene Šahman.

Cilj edukacije je da se znanjem o drogama djeluje na svijest mladih ljudi da nikada ne uzmu „prvu“ drogu.

Za postupak legalizacije kanabisa u medicinske svrhe, edukacija treba biti usmjerena, prije svega, na profesionalce pojedinih oblasti, s ciljem njihovog informisanja o značaju postupka za osobe koje su oboljele od određene bolesti, načinima liječenja, zakonskim propisima, itd. Zbog svega gore navedenog, programe prevencije treba razdvojiti na:

- Program prevencije zloupotrebe kanabisa i nargile u populaciji mladih
- Program edukacije profesionalaca u postupku legalizacije kanabisa u medicinske svrhe

Program prevencije zloupotrebe kanabisa i nargile u populaciji mladih

Program se referiše na smanjenje potražnje, u skladu s Državnom Strategijom nadzora nad opojnim drogama, sprječavanja i suzbijanja zloupotrebe opojnih droga u BiH za period 2018-2023 godine (Službeni Glasnik BiH, br. 70/18)

Za uspostavljanje ovog Programa, potrebno je formirati Radnu grupu, koja treba da izradi program, koji uključuje:

- edukacija đaka
- edukacija nastavnog osoblja
- edukacija roditelja/staratelja

- edukacija zdravstvenog osoblja (timovi porodične/obiteljske medicine, pedijatrija, centri za mentalno zdravlje)
- edukacija socijalnih radnika
- edukacija volontera
- edukacija medija

Uz program potrebno je napraviti Akcioni plan sa tačno preciziranim rokovima izvršenja pojedinih aktivnosti

Definisati budžet za svaku godinu.

Nadležnost: Skupština KS, Vlada KS i resorna ministarstva (zdravstva, obrazovanja i socijalne zaštite), JU Zavod za javno zdravlje KS, JU Zavod za bolesti ovisnosti KS

Program edukacije profesionalaca u postupku legalizacije kanabisa u medicinske svrhe

Za uspostavljanje ovog Programa, potrebno je formirati Radnu grupu, koja treba da napravi smjernice djelovanja, a uključuje:

- prijedlog izmjena i dopuna postojećih zakona i propisa u vezi s preparatima kanabisa
- edukacija profesionalaca (doktori medicine, specijalisti pojedinih oblasti iz domena indikacija primjene preparata kanabisa, farmaceuti, pravnici)

Nadležnost: Skupština KS, Vlada KS i resorna ministarstva (zdravstva, pravosuđa, socijalne zaštite, MUP KS), JU Zavod za bolesti ovisnosti KS

Za Stručno Vijeće Direktorica Zavoda
Doc.dr scf med. Nermina Mehić Basara